

BALKANLAR'DAKİ VAHABİLİK BİR TEHDİT Mİ? Dr.
Erhan TÜRBEDAR

Blog No: 36
03.11.2011

Dr. Erhan Türbedar, TEPAV Dış Politika Analisti AVİM, 4 Kasım 2011 28 Ekim 2011de Saraybosnada beklenmedik bir terör eylemi gerçekleşti. Boşnak asıllı Mevlid Yaşareviç, elindeki silahla Saraybosnadaki ABD Büyükelçilik binasına doğru 40 dakika boyunca ateş edip korku saçtı. Ayağından vurulduktan sonra tutuklanan Yaşareviçin, Vahabi inancının mensubu olduğu açıklandı. Bunun üzerine, Balkanlarda Vahabi grupların varlığının bölge güvenliğine tehdit teşkil edip etmediği tartışması yeniden güncellik kazandı. Soğuk Savaş döneminde Balkanlardaki Müslümanlar İslam dünyasındaki gelişmelerden önemli ölçüde soyutlanmış olmakla beraber, Osmanlılardan öğrendikleri ve yüzyıllarca uygulayıp durdukları İslam anlayışını korumayı başardılar. Nitekim günümüzde Balkanlardaki Müslümanların ezici çoğunluğu Sünni Hanefi mezhebine bağlıdır. Bunun yanında, Arnavutlukta Bektaşiler, Dobruca bölgesinde ise Aleviler de yaygındır. 1992-1995 yılları arasındaki Bosna savaşında savaşmış El Mücahit birliğinin, Balkanlarda faaliyet yapan Arap ülkelerine ait hayır kuruluşlarının ve Arap ülkelerinde din eğitimi gören bazı bireylerin neden oldukları en önemli sonuç, Balkanlarda Vahabi inancının da varlık göstermeye başlamış olmasıdır. Vahabiler, Hanbeli ekolü içinden yetişmiş bir alim olan Muhammed bin Abdul-Vahhabın öğretilerini benimseyen, 18. yüzyılda başlayan ve İslam coğrafyasında karşıtları tarafından yaygın şekilde Vahabilik olarak tanımlanan inanç sistemine mensup kişilerdir. Söz konusu kişiler, İslam tarihi içindeki yer ve önemlerinin sulandırılması maksadıyla kendilerine Vahabi dendiğine inanıyor, bu yüzden Vahabi yerine kendilerini Selefi olarak takdim ediyor. Vahabiler kendilerinden olmayanları [] Müslümanlar A olarak görüyor. Temel hedefleri ise, [] İslama A dönüş yapılmasını sağlamak ve bunu dünyanın her köşesine yaymaktır. Bu kapsamda İslamın []A reform edilmesi ve bu yoldan köklerine geri dönülmesi gerektiğine inanıyorlar. Bu yöndeki tutumları yüzünden ise, Balkanlarda var olan İslam anlayışı ve bölgedeki dini kurumlarla bir çekişme içindedirler. Suudi Arabistandan gelen bağışla inşa edilen Saraybosnadaki Kral Fahd

Camisi örneğinde olduğu gibi, Vahabilerin kontrolü altındaki camiler üzerinde ilgili ülkenin İslam Birliğinin pratikte herhangi bir yetkisi yoktur. Buldukları Balkan ülkesinin Müslümanları arasına daha fazla nüfuz etmek amacıyla ise, Vahabilerin bazı camileri şiddet yoluyla ele geçirmeye çalıştıkları ve cami imamını dövdükleri durumlar yaşandı. Dahası, Vahabiler bazı Balkan ülkelerinin İslam Birliğinin yetkilerine meydan okumakla, ayrıca imamların bilgi ve uzmanlıklarını sorgulamakla da zaman zaman gerginlik yaratıyor. Balkanlara ithal edilen Vahabi inancı bölgedeki Müslümanlar için kültürel bakımdan yabancıdır. Bu nedenle söz konusu inanç sadece bazı küçük grupları etkilemeye başarabildi. Bölgedeki Müslümanların çoğu kendi [] Müslüman A imajının zarar gördüğü düşüncesiyle, Vahabilerin varlığından ve görünümünden rahatsız olduklarını gizlemiyor. Balkan ülkeleri İslam Birlikleri temsilcilerinin Mart 2011de Üsküpte gerçekleştirdikleri bir toplantının bildirisinde, Balkanlarda dış destekle varlığını sürdüren bazı küçük Vahabi grupların bölge için dini aşırıcılık tehdidi oluşturduklarına dikkat çekilmiştir. Ayrıca söz konusu İslami grupların üyelerinin 15 yıldan beri bölgedeki devlet kurumlarına sızmak için çaba gösterdikleri belirtilerek, siyasilere bunlara destek sağlamama uyarısı yapılmıştır. Müslüman olmayanlara gelince, Balkan coğrafyasında Vahabi kelimesinin dini aşırıcılık dışında, terörizm kelimesi ile de eşanlamlı olarak kullanıldığı görülebiliyor. Bu yüzden medyada, Vahabi grupların bölgedeki varlığı yüzünden Balkanlarda radikal İslamın artışta olduğu, bunun ise bölge ile ABnin güvenliğine tehdit arz ettiği yönünde haberler yapılıyor. Sırbistan İçişleri Bakanı İvica Daciçe göre, Balkanlar aşırı İslamcı gruplara asker sağlayan önemli bir bölgeye dönüşmüş durumdadır. İsrailin aşırı sağcı Dışişleri Bakanı Avigdor Lieberman ise [] cihad ağının A Balkanlara da yayılma riski bulunduğu bahsediyor. Bunların aksine, Bosna-Hersekteki AB Polis Misyonu (EUPM) Başkanı Stefan Feller, Batı Balkanlarda Vahabi grupların varlığının Avrupa veya dünya güvenliğine terörizm tehdidi oluşturmadığı görüşündedir. Saraybosna Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden Prof. dr. Reşid Hafizoviçe göre, Vahabilerin bir kısmı sakin bir hayat yaşıyor ve kimseye zararları olmuyor, diğer bir kısmı ise dinin arkasında gizlenerek, pratikte dinle alakası olmayan eylemleri gerçekleştirebiliyor. Balkan ülkelerindeki Vahabilerin varlığı hakkında böyle bir ayırım yapmak belki de en doğru yaklaşım olmalıdır. Çünkü Vahabiliğin aşırı şekli üyelerini şiddet olaylarına ve belki de terörizm eylemlerine sevk edebilir. Ancak, bu inancın genel öğretilerinin insanları teröre sevk ettiği istikametinde yorumlar yapmak yanlış ve bilgisizce bir davranıştır. Bazı eylemlerden dolayı hiçbir din suçlanamayacağı gibi, bu dine bağlı farklı mezhep veya yorumlar da sorumlu tutulamaz.

About the author:

Bilinmeyen Yazar

To cite this article: -. 2026. "BALKANLAR [] VAHABİLİK BİR TEHDİT Mİ? Dr. Erhan TÜRBEDAR." Center For Eurasian Studies (AVİM), Blog No.2011 / 36. November 03. Accessed April 14, 2026. <https://www.avim.org.tr/Blog/BALKANLAR-DAKI-VAHABILIK-BIR-TEHDIT-MI-Dr-Erhan-TURBEDAR>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır